

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT GEMEENTE GEETBETS

Uittreksel uit de notulen van de Gemeenteraad van 28 november 2022 .

Aanwezig:

Kris Swinnen, Voorzitter van de raad

Jo Roggen, Burgemeester

Nadia Najem, Roland Strouven, Elke Allard, schepenen

Ingrid Claes, Bart Vlayen, Germain Vandezande, Kevin Huybrechts, Rita Soetaerts, Stijn Doms, Danny Ruysen, Evelyne Fontaine, Tony Jacobs, Katrien Weckx, Marcel Andries, gemeenteraadsleden

Herman Stiers, Algemeen directeur

Verontschuldigd:

Chris Jamar, eerste schepen

In openbare zitting

Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0

De gemeenteraad

Juridische basis:

1. Het decreet lokaal bestuur, inzonderheid art. 40 en 41.

2. Besluit van de Vlaamse Regering van 04 juni 2021 tot toekenning van een subsidie aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van het Lokaal Energie-en Klimaatpact.

Voorgaande:

1. De gemeenteraadsbeslissing van 28 oktober 2019 houdende "Ondertekening Burgemeestersconvenant 2030"
2. De gemeenteraadsbeslissing van 26 augustus 2021 houdende "Goedkeuring ondertekening Lokaal Energie en Klimaatpact"
3. De gemeenteraadsbeslissing van 24 oktober 2022 houdende "Gezamenlijke ondertekening Burgemeestersconvenant 2050 in kader van de opmaak van een intergemeentelijk duurzaam energie- en klimaatactieplan (Joint-SECAP) door Interleuven"

Probleemstelling:

De deadline om het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 te ondertekenen is 5 december 2022.

Door dit pact te ondertekenen engageren lokale besturen zich bijkomend om:

- De doelstelling m.b.t. CO₂-reductie voor eigen gebouwen en technische infrastructuur wordt verhoogd van -40% naar -55% CO₂-emissies tegen 2030 t.o.v. 2015. De scope van deze doelstelling voor CO₂-reductie wordt daarnaast uitgebreid naar eigen mobiliteit. De primaire energiebesparingsdoelstelling wordt aangescherpt naar -3% per jaar vanaf 2023. De doelstelling dient op entiteitsniveau en niet per individueel gebouw of voertuig bekeken te worden om zo kostenefficiënt mogelijk de lange termijn klimaatdoelstellingen te halen.

- Geen nieuwe principiële schepencollege- of gemeenteraadsbeslissing meer te nemen m.b.t. lokale heffingen op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA;
- Aanpassingen in de streefdoelen onder de 4 werven:
 - Nieuwe uitdaging onder Werf 2:
 - 25 fossielvrije renovaties onder de 50 collectieve renovaties per 1.000 wooneenheden tegen 2030.
 - Inwoners van 50 per 1.000 wooneenheden worden uitgenodigd voor een klimaat Tafel ter bespreking van een wijkgerichte aanpak (met een focus op de synergie tussen de 4 werven) voor einde 2024.
 - Nieuwe uitdaging onder Werf 3:
 - 1,5 (semi-) publieke laadequivalenten per 100 inwoners (99.000 laadpunten (CPE)) tegen 2030.

De Vlaamse overheid engageert zich om:

- Via het Netwerk Klimaat professionele ondersteuning te bieden aan de lokale besturen, zoals bepaald in het subsidiebesluit en de werkprogramma's;
- Via andere partners binnen de Vlaamse overheid (bv. VEB met het SURE2050-project voor het publiek patrimonium) lokale besturen projectmatige ondersteuning te bieden;
- Samen met de lokale besturen actief mee te werken aan het elimineren van de mogelijke hindernissen die lokale besturen ondervinden in het realiseren van de ambities binnen het LEKP;
- Haar eigen voorbeeldfunctie in te vullen en relevante actoren te overtuigen om het LEKP mee te ondertekenen;
- In samenspraak met het middenveld, onderzoeksinstituten en de verschillende sectororganisaties de wederzijdse engagementen i.h.k.v. het LEKP op te volgen en te stroomlijnen;
- Aan lokale besturen (en/of andere actoren) de beleidsmaatregelen, voorzien door de Vlaamse, Federale en Europese begroting, actief en stelselmatig te promoten die nuttig kunnen zijn om mee de doelstellingen van het LEKP te realiseren. Onder potentiële inbreng van de Vlaamse overheid (in hoofdstuk 4 van LEKP 1.0) wordt dit waar mogelijk geconcretiseerd;
- Ter bijkomende ondersteuning van de klimaatpactacties van de gemeenten die het Pact ondertekenen, in een extra jaarlijks budget van 10.000.000 euro, evenals een vast gedeelte van de vrij beschikbare middelen binnen het Vlaams klimaatfonds, te voorzien. Deze budgettaire engagementen kunnen aangepast worden in functie van het algemeen begrotingsbeleid.
- De verhoogde doelstellingen voor het publiek patrimonium en mobiliteit (55% CO₂-reductie tegen 2030) alsook 3% jaarlijkse primaire energiebesparing is eveneens van toepassing op de Vlaamse overheid;
- Territoriaal coördinatorschap door Vlaanderen (VR 2022 2502) voor het Europese Burgemeestersconvenant om o.a. technische en strategische bijstand aan ondertekenende gemeenten te verlenen voor de ontwikkeling, uitvoering en monitoring van hun actieplannen voor duurzame energie en klimaat (SECAPS);
- Om concrete praktijkgerichte oplossingen voor drempels bij voortrekkersteden en - gemeenten die het LEKP 2.0 ondertekenen te ondersteunen, faciliteert ABB een Werkplatform. Overeengekomen drempels worden door de Vlaamse Regering frequent (minstens jaarlijks) opgevolgd per bevoegd beleidsdomein;
- Via het Netwerk Klimaat ondersteunt de Vlaamse overheid steden en gemeenten bij de opmaak van lokale warmteplannen en renovatiestrategieën. Naast de 'inspiratiekaart warmtezoning' zullen alle steden en gemeenten weldra ook beroep kunnen doen op een 'startanalyse lokale

renovatiestrategie'. Dit is een grafisch werkinstrument dat de lokale besturen zal helpen om prioriteiten te bepalen voor het lokale renovatie- en sloopbeleid;

- Verder bouwend op de start-analyse van het Netwerk Klimaat wordt een 'Wijkrenovatietool' aangeboden aan lokale besturen en hun partners om collectieve renovatietrajecten data gestuurd te concretiseren en op te volgen t.e.m. uitvoering. Deze tool kan een handig instrument zijn om de klimaattafels wijkgericht te organiseren;
- Versterking van de basisfinanciering van energiehuizen;
- De invoering van de 'Mijn VerbouwPremie' en de 'Mijn VerbouwLening' en de versterking van het noodkoopfonds. Zo wordt er gestreefd naar een evenwichtige mix van het activeren van privaat kapitaal door financieringsinstrumenten (premies (waaronder de EPC-labelpremie) en langlopende leningen met incentives voor diepgaande renovaties via het renteloze renovatiekrediet (via banken)), ontzorging (door energiehuizen en BENOvatiecoaches) en verplichtingen (zoals de niet-residentiële renovatieverplichting vanaf 1/1/22 en residentiële renovatieverplichting vanaf 1/1/23, publieke en overheidsgebouwen moeten een minimaal EPC-label behalen tegen 2028 en alle nietresidentiële gebouwen tegen 2030);
- Blijvend in te zetten op het ondersteunen van de lokale besturen bij het realiseren van state of the art fietsinfrastructuur;
- De noodzaak voor een taksshift tussen de energievectoren (elektriciteitsfactuur verlichten door kosten door te schuiven naar fossiele energiedragers) wordt door de Vlaamse Regering principieel erkend. Eerste stappen hiertoe zijn ondernomen (opkoop groenestroomcertificaten bij de netbeheerders, verlaging van de quotaverplichting bij de leveranciers, schrappen kost openbare verlichting, vergoeding REG-premies via de Vlaamse Veerkrachtmiddelen, de kost voor de minimale levering aardgas en kortingsbonnen elektrische huishoudtoestellen via het energiefonds). Het blijft desalniettemin de expliciete ambitie van minister Zuhair Demir, en de voltallige Vlaamse Regering, om de inspanningen continu verder te zetten zodat er zoveel mogelijk bijkomende kosten uit de elektriciteitsfactuur worden gehaald. Om een sociaal rechtvaardige taksshift vorm te geven wordt vanuit de Vlaamse Regering gedacht aan een uitzondering op de non bis in idem-wet. Een precedent hiervan vinden we terug in de gehanteerde methode voor de minerale olie. Hiervoor zal het overleg verder gezet worden met de Federale Overheid.

Om de uitzondering op de non bis in idem-wet mogelijk te maken zal er een samenwerkingsovereenkomst tussen de Federale en Vlaamse Overheid uitgewerkt worden waarin afspraken gemaakt zullen worden over de contouren van deze sociaal rechtvaardige taksshift van elektriciteit naar de verschillende fossiele energiedragers. VVSG zal op de hoogte worden gehouden van de gemaakte vorderingen.

- Eind 2024 zullen het LEKP 1.0 en 2.0 geëvalueerd worden op het vlak van realisatie van de doelstellingen en voorziene financiering. Ook zullen we tegen dan meer zicht hebben op de uitvoering van een structurele taksshift (cfr. engagement hier boven). Op basis van deze analyse en na verder overleg met VVSG, kan hieruit een nieuw pakket voortvloeien met (additionele) financiering enerzijds en nieuwe engagementen anderzijds, waaronder de vraag om de bestaande heffingen op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA stop te zetten tegen 1/1/2026;

Een eenmalige additionele budgettaire impuls voor LEKP 2.0 ondertekenaars van 22,5 miljoen euro voor de aangescherpte ambities van LEKP 2.0 te ondersteunen tijdens deze legislatuur. Deze middelen worden verdeeld als volgt: 8,75 miljoen euro voor 2022, 8,75 miljoen euro voor 2023 en 5 miljoen euro voor 2024. Deze engagementen kunnen binnen de perken van de daarvoor op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voorziene en beschikbare middelen en kunnen aangepast worden in functie van het algemeen begrotingsbeleid.

Het totale jaarlijkse budget wordt verdeeld onder de ondertekenaars.

Motivering:

De gemeente wil zich ook tijdens deze en volgende legislatu(u)r(en) blijven inzetten voor een ambitieus gemeentelijk klimaatbeleid. Naast het nieuwe (intergemeentelijk) klimaatactieplan en het

Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 (LEKP) draagt ook het LEKP 2.0 bij aan de transitie in het energie- en klimaatbeleid.

De gemeenteraad bekrachtigde de ondertekening van het Burgemeestersconvenant 2030 op 28 oktober 2019.

De gemeenten Geetbets, Kortenaeken, Linter en stad Zoutleeuw hebben een intergemeentelijk klimaatactieplan, onder coördinatie en begeleiding van Interleuven, opgemaakt in het kader van het Burgemeestersconvenant 2030.

Onder meer volgende acties zijn in uitvoering:

- De eerste stappen in het kader van verLEDding zijn samen met Fluvius gezet.
- Opmaak van een intergemeentelijke hemelwaterplan en het nemen van maatregelen in het kader van waterbeheersing.
- In vergunningen wordt hergebruik van bronbemalingswater waar mogelijk opgelegd.
- Er wordt gewerkt aan toekomstige beleidskaders zoals Leefbare Dorpen.
- Via RLZH en Interleuven werden reeds verschillende duurzaamheid en biodiversiteitsprojecten opgestart (Water-Land-Schap, Getesnippers, Loket onderhoud buitengebied, Biodiversiteit rond de Ijzerweg,...).

VVSG tekende het pact en biedt via het Netwerk Klimaat mee ondersteuning.

De effecten van de klimaatverandering worden steeds zichtbaarder en tegelijk ook meer en meer confronterend: de ontregeling van het klimaat vergroot de kans op extreme weersomstandigheden.

Als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie. Samen met de andere overheden, steden en gemeenten kunnen we bouwen aan een duurzamere toekomst.

Door het ondertekenen van het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 geeft de gemeente aan actie te ondernemen om de doelstellingen vermeld in de volgende werven waar te maken:

- Werf 1: Laten we een boom opzetten;
- Werf 2: Verrijk je wijk;
- Werf 3: Elke buurt deelt en is duurzaam bereikbaar;
- Werf 4: Water het nieuwe goud.

Door de ondertekening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 komt de gemeente in aanmerking om bijkomende financiële middelen (€ 7.546 (in veronderstelling dat alle 300 gemeenten tekenen)) naar de gemeente te halen om de verscherpte doelstellingen (opgesomd onder 'probleemstelling') te bereiken. Deze financiering komt bovenop de vastgelegde trekkingsrechten voor LEKP 1.0. Net als bij LEKP 1.0 wordt gevraagd om de middelen als co-financiering in te zetten: de totale uitgaven voor klimaatacties dienen minstens het dubbele van de verkregen subsidies te bedragen.

Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 goed te keuren en te ondertekenen.

Namens de raad:

In opdracht: de Algemeen directeur
get. Herman Stiers

De Voorzitter van de raad
get. Kris Swinnen

Voor eensluidend uittreksel:

De Algemeen directeur

Herman Stiers

De Voorzitter van de raad

Kris Swinnen